KOMUNITNÝ PLÁN SOCIÁLNYCH SLUŽIEB OBCE DUBNÍK 2021 - 2030

Príhovor starostu obce Dubník

Úvod

1. Východisková situácia poskytovania sociálnych služieb

1.1. Právny rámec poskytovania sociálnych služieb
1.2. Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov
2. Analýza demografických údajov a sociálnej situácie
2.1. Obyvateľstvo
2.2. Školstvo
2.3. Služby
2.4. Nezamestnanosť
3. Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb
3.1. Sociálne znevýhodnené skupiny
Seniori
Nezamestnaní a zamestnanci s nízkym vzdelaním
Deti, mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia
Zdravotne postihnutí
Občania so sociálnymi a spoločenskými problémami.
4. Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb
4.1. SWOT analýza v sociálnej oblasti
5. Určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb obce
5.1. Priority rozvoja sociálnych služieb obce
6. Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb
6.1. Finančné podmienky
7. Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb
8. Podmienky s spôsob zmeny a aktualizácie KPSS
9. Súlad poskytovania sociálnych služieb

Záver
Prílohy

Použitá literatúra

- Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030
- Zákon NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších právnych predpisov
- www.sodb.infostat.sk
- www.obec-dubnik.sk
- Národná stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike (2021)
- Národný program aktívneho starnutia na roky 2014-2020 (2014) a jeho pripravovanú aktualizáciu na roky 2021 - 2030
- Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021-2030
- Programové vyhlásenie vlády 2021 – 2024
- Revidovaný národný akčný plán
- Stratégia rozvoja sociálnych služieb Nitrianskeho samosprávneho kraja

Príhovor starostu obce Dubník

Vážení občania,

prihováram sa k Vám aj touto cestou a to predstavením Komunitného plánu sociálnych služieb obce Dubník, ktorý bol spracovaný v roku 2021 v zmysle Zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách, ktorý je platný od 1.1.2009. Komunitný plán je metóda, pomocou ktorej môžeme plánovať obsah a rozsah sociálnych služieb tak, aby zodpovedali špecifikám našej obce a potrebám našich občanov. Našou snahou je, aby sme postupne v ďalšom období zabezpečovali úlohy a ciele stanovené v Komunitnom pláne sociálnych služieb. Vďaka komunitnému plánu sa nám bude dariť adresnejšie a efektívnejšie využívať financie obecného rozpočtu pre skvalitnenie sociálnych služieb tam, kde je to potrebné a dôležité. Dokument je podkladom nielen pre odborníkov, ale pre všetkých obyvateľov obce.
Preto všetkým realizátorom a poskytovateľom sociálnych služieb želám veľa úspechov pri mobilizácii zdrojov v obci a naplnenie spoločne plánovaných zámerov v obci.

Ing. Jozef Ostrodický
starosta obce

Úvod

Vývoj spoločnosti zavádza do praxe nové pojmy, nové technológie, nové prístupy. Celá spoločnosť prechádza vývojovým procesom, ktorý si vyžaduje pulz doby. V tejto súvislosti sa do praxe zavádza aj pojem „komunitné plánovanie“, hoci jeho obsah rozhodne nie je novinkou.

Zmyslom komunitného plánovania najmä v obciach je aktivizácia obyvateľstva a skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb spoločným, koordinovaným postupom. Výsledkom komunitného plánovania by mala byť odpoveď na otázky typu:

- Aké sociálne služby treba vytvoriť?
- Aké sociálne skupiny potrebujú zvýšenú starostlivosť?
- Aké má obec ľudské, materiálne a finančné zdroje na poskytovanie sociálnych služieb?

Cieľom komunitného plánovania je najmä posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov obce a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii jednotlivcov a skupín. Komunitný plán obce sa vypracúva v súlade s národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb s ohľadom na miestne špecifiká a potreby. Stratégia rozvoja sociálnych služieb obce v predpokladanom komunitnom pláne zahŕňa v sebe aktualizáciu kompetencií podľa novej legislatívy zákona o sociálnych službách, ktorý značne rozširuje pôsobnosť obce a prioritne podporuje rozvoj:

- zvyšovania kvality poskytovaných sociálnych služieb,
- komunitných a terénnych služieb,
- sociálneho poradenstva, prevencie a krízovej intervencie,
- odborného a osobného rastu zamestnancov v sociálnych službách.

Zmyslom komunitného plánovania je taktiež aktivizácia obyvateľstva a skvalitnenie poskytovania sociálnych služieb spoločným koordinovaným postupom, posilňovanie sociálnej súdržnosti všetkých obyvateľov obce a predchádzanie sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii jednotlivcov a skupín. Hlavným zámerom realizácie komunitného plánu sociálnych služieb je spokojnosť občanov s poskytovanými službami v obci, zvýšenie kvality života, aktívny záujem ľudí o udržateľnosť a rozvoj komunity obce.

1. Východisková situácia poskytovania sociálnych služieb

1.1. Právny rámec poskytovania sociálnych služieb

V roku 2008 pristúpilo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR k zásadnej zmene pri poskytovaní sociálnych služieb v Slovenskej republike. Prijatím zákona NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2009 sa stanovili nové postupy a formy poskytovania sociálnych služieb. V zákone o sociálnych službách sú podrobne upravené povinnosti poskytovateľa sociálnej služby. Ide napríklad o povinnosť poskytovateľa sociálnych služieb vypracovať a dodržiavať procedurálne, personálne a prevádzkové podmienky poskytovania sociálnych služieb tzv. štandardy kvality.

Zákon o sociálnych službách rozdeľuje sociálne služby do 5 skupín v závislosti od povahy nepriaznivej sociálnej situácie alebo od cieľovej skupiny, ktorej sú určené:

1. sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb (nocľaháreň, útulok, domov na pol ceste, nízko prahové denné centrum, zariadenie núdzového bývania),
2. sociálne služby na podporu rodín s deťmi (pomoc pri osobnej starostlivosti o dieťa a podpora zosúlaďovania rodinného života, zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, nízkoprahové denné centrum pre deti a rodinu),
3. sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku (zariadenie podporovaného bývania, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie, denný stacionár, opatrovateľská služba, prepravná služba, sprievodcovská a predčitateľská služba, tlmočnícka služba, sprostredkovanie osobnej asistencie, požičiavanie pomôcok),
4. sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií (monitorovanie a signalizácia potreby pomoci, krízová pomoc poskytovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií),
5. podporné služby (odľahčovacia služba, pomoc pri zabezpečení opatrovníckych práv a povinností, denné centrum, integračné centrum, jedáleň, práčovňa, stredisko osobnej hygieny).

Sociálna oblasť súvisí s dokumentmi vyššej úrovne a to:

Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030
Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021-2030
Národný akčný plán pre elimináciu a prevenciu násilia na ženách
Národná stratégia na ochranu detí pre násilím
Národná stratégia zamestnanosti
Stratégia SR pre integráciu Rómov
Koncepcia rozvoja sociálnych služieb NRSK
Národná stratégia deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb a náhradnej starostlivosti v Slovenskej republike (2021)
Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov
Zákon č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov
Zákon č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v znení neskorších predpisov
Zákon č. 417/2013 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Zákon č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov
Zákon č. 5/2004 Z.z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Štát priamo v § 83, odsek 2 zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách ukladá obci povinnosť vypracovania a schválenia komunitného plánu sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadní miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb poskytovaných na území obce a určí personálne, finančné, prevádzkové a organizačné podmienky na ich zabezpečenie.

MPSVR SR vydalo Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021 – 2030, ako záväzný dokument, vypracovaný v súlade so zákonom slúžiaci ako nástroj štátnej politiky rozvoja sociálnych služieb a taktiež systémovým vyjadrením záujmov, úloh a podporných opatrení vlády SR v tejto oblasti. Národné priority rozvoja sociálnych služieb sú odzrkadlením reálnej situácie poskytovania sociálnych služieb v SR (najmä ich nedostupnosť, nedostatočné materiálno technické zabezpečenie, personálne podmienky poskytovania sociálnych služieb) a vychádzajú z potrieb identifikovaných v rámci SR a zároveň z priorít Európskeho spoločenstva (dostupnosť, prístupnosť sociálnych služieb, ich finančná udržateľnosť).

Jedným z prierezových princípov národných priorít je deinštitucionalizácia sociálnych služieb a postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb a prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu) a podpora poskytovania terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom.

Rozvoj sociálnych služieb je jedným z predpokladov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, a preto je nevyhnutné, aby obec zohľadňovala rozvoj sociálnych služieb v súlade so stanovenými národnými prioritami.

1.2. Úlohy a kompetencie obce v zmysle platných sociálnych zákonov

Kompetencie obcí v sociálnej oblasti sú rozsiahle a dotýkajú sa všetkých oblastí sociálneho zabezpečenia. Obec má nezastupiteľné miesto pri zabezpečovaní úloh spojených s riešením hmotnej aj sociálnej núdze občanov, sociálnej pomoci, sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately a najmä v oblasti sociálnych služieb.

Miestna legislatíva

- všeobecné záväzné nariadenia obce, ktoré sa týkajú sociálnej problematiky
- zásady poskytovania finančnej pomoci

Zákon o sociálnych službách č. 448/2008 Z.z. a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov dáva obci tieto hlavné kompetencie a úlohy:
Podľa § 80 zákona 448/2008 Z.z. – Pôsobnosť obce-
Obec
a) vypracúva, schvaľuje Komunitný plán sociálnych služieb vo svojom územnom obvode
b) utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja
c) je správnym orgánom v konaniach o
1. odkázanosti na sociálnu službu:
   - v zariadení pre seniorov
   - v zariadení opatrovateľskej služby
   - v dennom stacionári
   - v odkázanosti na opatrovateľskú službu
2. zániku odkázanosti na sociálnu službu uvedenú v prvom bode,
3. odkázanosti na sociálnu službu v prvom bode po zmene stupňa odkázanosti
4. povinnosti zaopatrených plnoletých detí alebo rodičov platiť úhradu za sociálnu službu alebo jej časť podľa § 73 ods. 13,

d) vyhotovuje posudok o odkázanosti na sociálnu službu podľa § 51,
e) poskytuje alebo zabezpečuje poskytovanie
1. sociálnej služby v nízkoprahovom dennom centre, nocľahárni, zariadení pre seniorov, zariadení opatrovateľskej služby a v dennom stacionári,
2. nízkoprahovej sociálnej služby pre deti a rodinu,
3. opatrovateľskej služby,
4. prepravnej služby,
5. odľahčovacej služby,
6. pomoci pri osobnej starostlivosti o dieťa podľa § 31,
7. terénnej sociálnej služby krízovej intervencie,
f) poskytuje základné sociálne poradenstvo,
g) môže poskytovať alebo zabezpečovať poskytovanie aj iných druhov sociálnej služby podľa § 12,
h) uzatvára zmluvu
1. o poskytovaní sociálnej služby,
2. o poskytovaní finančného príspevku pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,

i)zriaďuje, zakladá a kontroluje nocľaháreň, nízkoprahové denné centrum, zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a denný stacionár,
j) môže zriaďovať, zakladať a kontrolovať aj iné zariadenia podľa tohto zákona,
k) môže poskytnúť finančný príspevok podľa § 78a ods. 8 písm. a) a § 78aa ods. 5 na základe písomnej zmluvy podľa osobitného predpisu a kontroluje hospodárenie s ním,
l) poskytuje podľa § 75 ods.1 a 2 finančný príspevok pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
m) môže poskytovať podľa § 75 ods. 6 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
n) môže poskytovať podľa § 75 ods. 7 finančný príspevok na prevádzku poskytovanej sociálnej služby neverejnému poskytovateľovi sociálnej služby,
o) kontroluje hospodárenie s finančným príspevkom pri odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby pri úkonoch sebaobsluhy a s finančným príspevkom na prevádzku poskytovanej sociálnej služby,
p) ukladá opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov pri výkone pôsobnosti ustanovenej v písmene o) a kontroluje ich plnenie,
q) vedie evidenciu:
1. posudkov o odkázanosti na sociálnu službu podľa stupňa odkázanosti fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby,
2. rozhodnutí podľa písmena c),
3. prijímateľov sociálnych služieb vo svojom územnom obvode,
r) vyhľadáva fyzické osoby, ktorým treba poskytnúť sociálnu službu,
s) poskytuje štatistické údaje z oblasti poskytovania sociálnych služieb štátnym orgánom sociálnych služieb na účely spracovania štatistických zisťovaní a administratívnych zdrojov,
t) uhrádza poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti zdravotné výkony na účely posúdenia odkázanosti na sociálnu službu,
u) môže poveriť právnickú osobu, ktorú zriadila alebo založila, vykonávaním sociálnej posudkovej činnosti na účely vyhotovenia posudku podľa písmena d),
v) vydáva písomné vyjadrenie podľa § 83 ods. 8.

V ustanoveniach § 82 a 83 upravuje zákon o sociálnych službách úlohy obce v komunitnom rozvoji a komunitnom plánovaní:

§ 82

Komunitný rozvoj, komunitná práca a komunitná rehabilitácia

- Obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb podľa tohto zákona, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu na účel predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.
- Komunitná práca je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu problémov v rámci miestneho spoločenstva, najmä rozvojom sociálnych služieb.
- Komunitná rehabilitácia je koordinácia činnosti subjektov, ktorými sú najmä rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia sociálnych služieb, zdravotnej starostlivosti.

Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácií a podpora jej začlenenia do spoločnosti. Za účelom vykonávania komunitnej rehabilitácie sa môžu zriaďovať komunitné centrá.

§ 83

Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb

(1) Obec vypracúva komunitný plán sociálnych služieb v spolupráci:
a) s inými poskytovateľmi sociálnych služieb v ich územnom obvode,
b) s prijímateľmi sociálnych služieb v ich územnom obvode.
(2) Obec vypracúva a schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb na základe národných priorít rozvoja sociálnych služieb, v ktorom zohľadňuje miestne špecifiká a potreby fyzických osôb v oblasti sociálnych služieb v územnom obvode.

Komunitný plán sociálnych služieb a koncepcia rozvoja sociálnych služieb obsahujú najmä:

a) analýzu poskytovaných sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a poskytovateľov sociálnych služieb v územnom obvode obce,
b) analýzu požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb a ďalších obyvateľov v územnom obvode obce na rozvoj sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a cieľových skupín v územnom obvode obce,
c) analýzu demografických údajov a sociálnej situácie v územnom obvode obce,
d) určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb podľa jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb a cieľových skupín, vrátane kvantifikácie potrebnej kapacity týchto služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, potrebného počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení v územnom obvode obce,

e) časový plán realizácie komunitného plánu sociálnych služieb s určením kapacity jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení, v jednotlivých rokoch v členení na existujúcu kapacitu a kvantifikovanú potrebu navýšenia kapacity tak, aby boli vytvorené podmienky na zabezpečenie dostupnosti sociálnej služby pre obyvateľov obce a vyššieho územného celku, ktorí sú odkázaní na sociálnu službu, vrátane určenia finančných podmienok, personálnych podmienok, prevádzkových podmienok a organizačných podmienok, ktoré vytvára obec a zapojené subjekty na tvorbu a realizáciu komunitného plánu sociálnych služieb,
f) spôsob každoročného vyhodnocovania plnenia komunitného plánu sociálnych služieb,
g) podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie komunitného plánu sociálnych služieb.

Cieľom komunitného plánovania sociálnych služieb je:
a. posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov obce,
b. predísť sociálnemu vylúčeniu a sociálnej izolácii ohrozených jednotlivcov a skupín opäť vtiahnuť do života komunity tých, ktorí stoja na jej okraji.

Obec schvaľuje komunitný plán sociálnych služieb a do 15 dní od jeho schválenia ho predkladá vyššiemu územnému celku, v ktorého územnom obvode sa nachádza.

Komunita a komunitný rozvoj

Komunita je skupina osôb, ktorá žije v určitom zoskupení určenom najmä ulicou v obci alebo v časti a ktorú spájajú spoločné záujmy, hodnoty a ciele.

Obec utvára podmienky na podporu komunitného rozvoja v oblasti poskytovania sociálnych služieb, na komunitnú prácu a komunitnú rehabilitáciu za účelom predchádzania vzniku alebo predchádzania zhoršenia nepriaznivých sociálnych situácií a riešenia miestnych sociálnych problémov.

Komunitná práca v oblasti poskytovania sociálnych služieb je podpora aktivít členov miestnej komunity k svojpomocnému riešeniu sociálnych problémov v rámci miestneho spoločenstva, hlavne rozvojom sociálnych služieb.

Komunitná rehabilitácia v oblasti poskytovania sociálnych služieb je koordinácia činnosti subjektov – rodina, obec, vzdelávacie inštitúcie, poskytovatelia sociálnych služieb, poskytovatelia služieb zamestnanosti a poskytovatelia zdravotnej starostlivosti.
Cieľom komunitnej rehabilitácie je obnova alebo rozvoj fyzických schopností, mentálnych schopností a pracovných schopností fyzickej osoby v nepriaznivej sociálnej situácií a podpora jej začlenenia do spoločnosti.
Za účelom vykonávania komunitnej rehabilitácie sa môžu zriaďovať komunitné centrá.

Účastníci komunitného plánu sociálnych služieb

Na trhu sociálnych služieb sa podieľajú traja aktéri – užívateľ, poskytovateľ a objednávateľ. Tieto tri skupiny sa sústavne a priebežne schádzajú a rokujú spolu o dohode, ako čo najlepšie naplniť predstavy a požiadavky každého z nich.

Prijímateľ sociálnej služby – je fyzická osoba, ktorá využíva sociálne služby, nakoľko sa ocitla v nepriaznivej sociálnej situácií.

Poskytovateľ sociálnej služby – je subjekt poskytujúci sociálne služby za podmienok stanovených zákonom alebo prostredníctvom právnickej osoby, ktorú zriadila na tento účel:

a. verejný poskytovateľ – obec, vyšší územný celok,
b. neverejný poskytovateľ – neziskové organizácie, občianske združenia.

Objednávateľ sociálnej služby
Osoba, ktorá zabezpečuje poskytovanie sociálnych služieb.
Obec a vyšší územný celok - subjekt, kompetencií ktorého je sociálna služba.

Sociálna služba je súbor odbornej, obslužnej alebo ďalšej činnosti, zameraná na:

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a podpora jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie,
- prevenciu sociálneho vylúčenia.

Sociálne bývanie

Úlohou štátu v rámci sociálnej politiky je vytvárať legislatívne a ekonomické podmienky pre dostupnosť bývania aj domácnostiam s nízkymi príjmami a pre sociálne ohrozené skupiny obyvateľstva. Keďže časť obyvateľstva nedisponuje dostatočnými finančnými prostriedkami na kúpu bytu, ani takou výškou príjmu, ktorá by mu umožnila splácať hypotekárny úver, sú tieto domácnosti odkázané na pomoc verejného sektora.

Výstavbu nájomných bytov pre verejný nájomný sektor budú naďalej zabezpečovať hlavne obce. Je však potrebné vytvárať podmienky, aby sa do tejto výstavby mohli v širšej miere zapojiť aj neziskové organizácie a iné subjekty.

Sociálna politika v oblasti bývania definuje špeciálne formy bývania určené pre nasledovné kategórie:

1. občania, ktorí sa dostávajú do pozície skupín ohrozených sociálnym vylúčením, napr.:
   - občania, ktorí v dôsledku nízkej úrovne vzdelania a kvalifikácie vykonávajú iba príležitostné pomocné práce, prípadne sú bez práce,
   - ľudia s fyzickým alebo mentálnym postihnutím,
   - mládež po ukončení ústavnej alebo ochrannej výchovy,
   - starí ľudia, osamelí rodičia s deťmi a mnohodetné rodiny,
   - občania marginalizovanej rómskej komunity.
2. marginalizované skupiny obyvateľstva, v najvyššej miere Rómovia, ktoré sa vyznačujú úplným sociálnym vylúčením napríklad v dôsledku straty bydliska, dlhodobej nezamestnanosti, závislosti od drog, nedostatočnej sociálnej prispôsobivosti.

Pre bývanie týchto skupín obyvateľstva treba vytvárať podmienky najmä v sociálnom bývaní zodpovedajúceho štandardu, alebo v prípade niektorých špecifikovaných sociálne ohrozených či vylúčených skupín v rôznych zariadeniach sociálnych služieb, v ktorých je poskytovaná osobitná sociálna alebo zdravotná starostlivosť a sú zabezpečené aj iné služby v závislosti od druhu a účelu zariadenia.
Do kategórie sociálneho bývania možno zahrnúť:

- nájomné byty vo verejnom nájomnom bytovom sektore vrátane malometrážnych bytov určených ako prvé bývanie pre mladé rodiny s tým, že nárok na takéto bývanie budú mať len domácnosti do stanovenej výšky príjmov,
- byty a iné formy bývania pre domácnosti s nízkymi príjmami a skupiny so špecifickými potrebami, ako napríklad byty pre občanov v sociálnej núdzi, s ťažkým zdravotným postihnutím, osamelých rodičov starajúcich sa o maloleté deti, mnohodetné rodiny, občanov po ukončení ústavnej alebo ochrannej výchovy, občanov s problémami sociálneho začlenenia a občanov bez prístrešia,
- byty nižšieho štandardu pre neplatičov nájomného a pre marginalizované skupiny obyvateľstva
- byty na bývanie pre starších ľudí, pričom sa bude vychádzať z majetkových pomerov budúcich užívateľov.

Pre veľmi úzko špecifikované sociálne ohrozené či vylúčené skupiny obyvateľstva je bytová otázka zabezpečená vo forme zariadení sociálnych služieb. Medzi tieto zariadenia je možné zaradiť detské domovy, zariadenia pre seniorov, domovy sociálnych služieb, útulky atď.
Zariadenia sociálnych služieb však neslúžia na zabezpečovanie bývania, ich prioritou je poskytovanie sociálnych služieb.

Núdza

Hmotná núdza je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s ním posudzujú, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením.
Sociálna núdza je stav, keď si občan nemôže sám zabezpečiť starostlivosť o svoju osobu, o svoju domácnosť, ochranu a uplatňovanie práv a právom chránených záujmov alebo kontakt so spoločenským prostredím najmä vzhľadom na vek, nepriaznivý zdravotný stav, stratu zamestnania.
Životné minimum je spoločensky uznaná minimálna hranica príjmov fyzickej osoby, pod ktorou nastáva stav jej hmotnej núdze.
Osobitný príjemca je obec, alebo ak je to odôvodnené, iná právnická osoba alebo fyzická osoba. Osobitného príjemcu určuje rozhodnutím ÚPSVaR. Ak osobitný príjemca zabezpečuje dávku a príspevky vo vecnej forme, je povinný ich poskytovať za cenu obvyklú a na mieste dostupnom občanovi v hmotnej núdzi. ÚPSVaR určí osobitného príjemcu, ak sa doterajšou výplatou dávky a príspevkov nedosiahol účel. ÚPSVaR určí osobitného príjemcu po jeho predchádzajúcom súhlase. ÚPSVaR uvoľní osobitného príjemcu, ak pominuli dôvody na jeho určenie. Obec je osobitným príjemcom dávky a príspevkov na základe rozhodnutia ÚPSVaR aj vtedy, ak súhlasí, že bude vykonávať funkciu osobitného príjemcu voči všetkým občanom vo svojom územnom obvode, ktorým úrad priznal dávku a príspevky právoplatným rozhodnutím. Na takýto výkon osobitného príjemcu úrad s obcou uzatvorí dohodu. Osobitný príjemca zabezpečuje dávku a príspevky v peňažnej forme alebo vo vecnej forme a je povinný ich použiť len na prospech občana v hmotnej núdzi a fyzických osôb, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú. ÚPSVaR dohliada, ako ním určený osobitný príjemca plní svoje povinnosti.

Sociálne dávky

V minulosti bola hodnota sociálnej dávky často krát vyššia ako minimálna mzda či iný príjem. V novom systéme dávky v hmotnej núdzi a príspevky k dávke motivujú občana zmeniť svoju sociálnu a životnú situáciu.
Hlavným cieľom týchto zmien je, aby si ľudia vlastným pričinením, aktivitou či majetkom pomohli a neboli závislí od sociálnych príjmov.
Pomoc v hmotnej núdzi upravuje zákon č. 417/2013 Z. z. o pomoc v hmotnej núdzi a zákon o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 384/2020 Z. z. .

Jednorazovú dávku v hmotnej núdzi možno poskytnúť občanovi v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sa s ním spoločne posudzujú, ktorým sa vypláca dávka a príspevky najmä na:

- úhradu mimoriadnych výdavkov na nevyhnutné ošatenie
- základné vybavenie domácnosti
- zakúpenie školských potrieb pre nezaopatrené dieťa
- na mimoriadne liečebné náklady

túto dávku možno poskytnúť do výšky preukázaných skutočných nákladov, najviac však do výšky trojnásobku životného minima. V súčasnosti dávku môže vyplácať samospráva.

Deti poberateľov dávky v hmotnej núdzi majú nárok na dotáciu na stravu. Dotáciu na stravu môžu čerpať žiaci základných škôl a deti v materských školách.

2. *Analýza demografických údajov a sociálnej situácie*

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj svojho územia a o potreby jeho obyvateľov. Základným riadiacim dokumentom, ktorý usmerňuje všetky plánované rozvojové aktivity obce je PHSR obce.
PHSR obce Dubník deklaruje rozšírenú víziu obce takto:

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je rozvojovým dokumentom, ktorého cieľom je dosiahnutie trvalo udržateľného hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce s dôrazom na využitie miestnych zdrojov, pri súčasnom rešpektovaní limít a zachovaní rovnováhy v jednotlivých zložkách života a životného prostredia. Úspešná implementácia PHSR môže v obci Dubník napomôcť k zlepšeniu vybavenosti obce základnou infraštruktúrou, povzbudeniu podnikateľskej aktivity, rozvoju vidieckej turistiky, efektívnemu zvýšeniu využitia miestnych daností, aktivizácii miestneho obyvateľstva, oživeniu kultúrneho, športového a spoločenského života v obci, zlepšeniu sociálnej klímy a životného prostredia. Následne na to môže realizácia opatrení stanovených PHSR generovať príjmy a tým zvýšiť celkovú životnú úroveň obyvateľstva a zároveň postaviť pevné základy zodpovednej miestnej samosprávnosti .

Sociálna analýza je súhrn faktorov v oblasti sociálnej, technologickej, ekonomickej a politickej. Ide o problémy a zámery na celoštátnej či nadnárodnej úrovni, ktoré majú vplyv na miestny rozvoj sociálnych služieb. Jednotlivé faktory sa vzájomne ovplyvňujú a nemožno ich posudzovať oddelene.

Technologické faktory ovplyvnia tempo inovácií v technológiách, najmä informačných, podstatne zvyšujú produktivitu i kvalitu výroby. Z technologického hľadiska došlo k výraznému zlepšeniu kvality zariadení a objektov pre sociálne účely, s tým však súvisí aj nárast financií potrebných na ich získanie, prevádzku a údržbu. Postupná informatizácia spoločnosti spôsobuje, že informácie z akejkoľvek oblasti sú šírené a dostupné rôznym spôsobom. V súčasnosti je možné poskytovať sociálne služby s využitím telekomunikačných technológií.

Sociologické faktory majú najväčší vplyv na vývoj spoločnosti a to:

- demografické zmeny – znižovanie celkového počtu obyvateľov, znižovanie počtu detí a zvyšovanie počtu seniorov,
- zmeny v životnom štýle – rýchle životné tempo, viac stresu a menej pohybových aktivít, konzumný spôsob života, nárast kriminality a drogových závislostí, zhoršujúci sa zdravotný a fyzický stav populácie, vplyv techniky a médií,
- oslabovanie tradičných ľudských hodnôt – zhoršovanie medziľudských vzťahov a komunikácie, peniaze ako meradlo hodnôt, kríza rodiny, zvyšovanie počtu rozvodov a detí narodených mimo manželstva.

Ekonomické faktory, ktoré svojimi zmenami za posledných dvadsať rokov ovplyvnili vývoj celej spoločnosti. V oblasti služieb vo verejnom záujme došlo k zmenám systému v oblasti organizácie, riadenia aj financovania. Od 1.júla 2002, kedy sa začala decentralizácia verejnej správy, prešli sociálne zariadenia a služby do pôsobnosti samospráv. Zariadenia získali viac kompetencií, v súčasnosti majú možnosť uchádzať sa o finančné prostriedky z fondov EÚ.

Politické faktory určuje parlament a vláda zákonmi a programovými vyhláseniami alebo rozhodnutím vstúpiť do EÚ, NATO a zavedenie eura na Slovensku. Programovým vyhlásením sa Vláda SR zaviazala poskytovať pre obyvateľov taký sociálny program, ktorý bude garantovať udržanie a rozvoj ľudských, hospodárskych, sociálnych a kultúrnych práv smerujúcich k dôstojnej životnej úrovni každého človeka. Systém sociálnej politiky bude nastavený tak, aby bol sociálne spravodlivý, transparentný, trvalo finančne udržateľný a aby zabezpečil rovnosť príležitostí. K prioritám vlády v sociálnej oblasti patrí politika zamestnanosti, pracovné vzťahy a sociálny dialóg, sociálne zabezpečenie, podpora rodiny, podpora rodovej rovnosti a efektívnosti inštitúcií.

Zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“) bola v ustanovení §79 ods. 1 písm. a) s účinnosťou od januára 2009 upravená pôsobnosť Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len „MPSVR SR“) vypracovávať a zverejňovať národné priority rozvoja sociálnych služieb (ďalej len „NPRSS“). Cieľom a účelom NPRSS je cyklicky pozitívne ovplyvňovať rozvoj sociálnych služieb v Slovenskej republike, a to cestou definovania politiky smerovania sociálnych služieb na národnej úrovni a následne formulovania základných priorít tohto rozvoja a predpokladov na dosiahnutie týchto priorít. Obce a mestá vypracovávajú a schvaľujú svoje komunitné plány sociálnych služieb na základe NPRSS a vyššie územné celky vypracovávajú a schvaľujú koncepcie rozvoja sociálnych služieb na základe NPRSS a komunitných plánov obcí vo svojom územnom obvode (§ 83 ods. 3 zákona o sociálnych službách). Keďže ostatné NPRSS boli vypracované na roky 2015-2020, a teda ich účinnosť v roku 2020 končí, MPSVR SR pristúpilo od začiatku roka 2020 k príprave nového programového dokumentu pre ďalšie obdobie. Pre účely spracovania dokumentu bola v prvom polroku 2020 zverejnená východisková analytická správa „Plnenie národných priorít rozvoja sociálnych služieb na roky 2015-2020 (analýza)“. Správa sa v druhom polroku stala základom pre činnosť expertnej pracovnej skupiny, ktorá bola zriadená za účelom odborných konzultácií so širokým okruhom odborníkov a odborníčok k formulovaniu prioritného smerovania rozvoja sociálnych služieb na Slovensku na obdobie rokov 2021-2030.
Hodnotová a obsahová prepojenosť bude zabezpečená aj voči ďalším programovým dokumentom, ktoré sa pre ďalšie obdobie pripravujú súbežne s prácami na NPRSS (napr. programovanie v oblasti podpory životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím, v oblasti aktívneho starnutia, prevencie a ukončovania bezdomovectva či deinštitucionalizácie systému sociálnych služieb).

Slovenská republika si v oblasti sociálnych služieb na roky 2021 - 2030 zadefinovala nasledovné priority:

NP1 Prechod z inštitucionálnej na komunitnú starostlivosť a podporu s cieľom zabezpečenia dostupnosti rôznorodých sociálnych služieb komunitného charakteru v súlade s potrebami cieľových skupín sociálnych služieb.

NP2 Zavedenie systému integrovanej sociálno-zdravotnej starostlivosti.

NP3 Podpora prepájania sociálnych služieb a neformálnej (najmä rodinnej) starostlivosti ako súčasti systému starostlivosti o osoby odkázané na pomoc inej fyzickej osoby.

NP4 Podpora zvyšovania kvality sociálnych služieb.

Poloha obce:

Obec Dubník leží v Podunajskej nížine na západnom úpätí Pohronskej pahorkatiny. Celková výmera územia obce je 4 100 ha. Intravilán obce leží v nadmorskej výške od 145 m n. m. – do 276 m n. m., stred obce vo výške 153 m n. m., územie sa zaraďuje do klimaticky teplej oblasti, suchej klímy, s malou inverziou teplôt. Západná, rovinná časť chotára je na širokých terasách pokrytých sprašou, viatymi pieskami a piesčitými sprašami, východná časť na chrbtoch pahorkatiny z treťohorných uložení. Okrem agátových a dubových lesíkov na východných chrbtoch je odlesnený. Má lužné, černozemné a hnedozemné pôdy. Západne od obce sú vybudované vodné nádrže.

Chotár obce sa využíva na poľnohospodárske a taktiež na turistické a rekreačné účely.

Poloha obce je veľmi výhodná vzhľadom na to, že obec sa nachádza na turisticky vyhľadávanom mieste a preto je možné ju považovať za obec s veľkým potenciálom rozvoja, rekreácie a agroturistiky. Obec Dubník je súčasťou okresu Nové Zámky, je členom regiónu „Dvory a okolie“ a územne patrí do Nitrianskeho samosprávneho kraja.

Vznik obce:

Územie dnešnej obce bolo osídlené už v neolite, čo dokazujú archeologické nálezy z tohto obdobia ako sídlisko volútovej kultúry, eneolitické sídlisko s kanelovanou keramikou, sídlisko maďarovskej kultúry zo staršej doby bronzovej a rímsko-barbarské sídlisko.
Obec Dubník je prvýkrát písomne spomenutá v roku 1236 ako Chus, neskôr Chuz (1394), Cschus (1786), Čuz (1920), Čúz (1927), Dubník (1948), maďarsky Csúz. Obec sa spomína ako zemiansky majetok. V 14. storočí patrila Szemerovcom, od 15. storočia rodine Csúzy a jej dedičom, v 19. storočí mala 20 zemepánov. Po tureckých nájazdoch v roku 1561 obec spustla, neskoršie ju znovu osídlili, v roku 1767 sa tunajší poddaní vzbúrili. V roku 1715 mala obec vinice a 43 domácností, v roku 1787 mala 160 domov a 1193 obyvateľov, v roku 1828 mala 157 domov a 1276 obyvateľov. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom. Po I. svetovej vojne boli v obci veľkostatky, v rokoch 1920 – 1924 sa uskutočnila parcelácia pôdy. MO KSČ, založená v roku 1921 organizovala štrajky poľnohospodárskych robotníkov (1920, 1922, 1926, 1936). V rokoch 1938 – 1945 bola obec pripojená k Maďarsku. ŠM založili v roku 1946, JRD v roku 1950. Rozvinuté je vinohradnícke ovocinárstvo.
Charakter zloženia obyvateľstva prešiel početnými zmenami zapríčinenými osídľovaním v krízových rokoch.

2.1. Obyvateľstvo

V obci Dubník podľa posledných údajov k 31. 12. 2020 býva 1 569 obyvateľov. Štatistické údaje o vývoji počtu obyvateľov nám ukazujú že nárast obyvateľstva sa mení rozvojom hospodárstva v regióne a v poslednej dobe badať pomalé klesanie počtu obyvateľstva. Podrobný vývoj obyvateľov obce ukazuje tabuľka č. 2.

Obyvatelia obce: národnostne zmiešaná obec (podľa sčítania obyvateľstva z roku 2011) - slovenská národnosť 34,87 %, ďalej národnosť maďarská 53,92 %, česká a iná 0,59 % a nezistená 6,55 %. Rómsku komunitu (4,07 %) je ťažké štatisticky vykázať, nakoľko sa hlási buď k slovenskej alebo inej národnosti. Žijú integrovane v komunite obce. Obyvatelia obce boli v minulosti prevažne poľnohospodári a remeselníci. Podľa Štatistického úradu SR v roku 2013 v obci žilo 1 465 obyvateľov, z toho 770 žien (52,56 %) a 695 mužov (47,74 %).

Tabuľka č. 1 Obyvateľstvo podľa vekovej štruktúry

Vek	Počet	% zastúpenia
0 – 14	224	13,97 %
15- 59 muži	530	
15- 59 ženy	417	59,08 %
60 – viac	432	26,95 %
SPOLU:	1 603	100,00 %

Index starnutia: 192,86
Zdroj: ŠÚ SR 2019

Tabuľka č. 2 Vývoj počtu obyvateľov obce Dubník

Rok	Počet obyvateľov	Index starnutia
1991	1 857	116,71
2001	1 775	147,56
2009	1 727	
2010	1 724	166,67
2011	1 698	173,52
2019	1 603	192,86
2020	1 569	

Zdroj:sodb.infostat.sk
Kvôli porovnateľnosti údaje sú počítané bilančnou metódou.

Vplyv demografického vývoja na vekové zloženie obyvateľstva v sledovaných skupinách sa od celorepublikového priemeru odlišuje. Vekové zloženie obyvateľstva SR sa za posledných 10 rokov zmenilo, proces starnutia sa zintenzívnil.
Keď porovnáme vekovú štruktúru obyvateľstva v obci za posledné roky, tak vidíme, že obyvateľstvo starne. Štatistické údaje a hlavne index starnutia nám ukazuje, že za posledných 10 - 15 rokov sa držal index starnutia relatívne vyrovnaný, ale v poslednej dobe obyvateľstvo začalo starnúť a obec stále viac prepadáva do negatívnych čísiel.
Štruktúra obyvateľstva obce v dôsledku stagnácie počtu obyvateľov v predproduktívnom veku oproti stálej prevahe poproduktívneho obyvateľstva v blízkej budúcnosti prinesie demografický problém v sociálnej starostlivosti obyvateľstva. Jediná pomoc by bola nárast počtu obyvateľstva o mladé rodiny.
Kvôli permanentnej prevahe poproduktívneho obyvateľstva treba uvažovať o doplnení vhodnej formy poskytovania sociálnej služby v obci. Vhodnou alternatívou do budúcna môže byť zabezpečenie permanentnej opatrovateľskej služby, stravovania a poskytovania prepravnej služby so zreteľom na zotrvanie prijímateľov v domácom prostredí, k vytvoreniu podmienok pre plnohodnotný spoločenský a kultúrny rozvoj cieľovej skupiny. Nakoľko sú finančné možnosti obce obmedzené, plánuje samospráva vybudovanie zariadenia pobytovej sociálnej služby v spolupráci s investorom.

2.2. Školstvo

V obci Dubník sa nachádzajú výchovné zariadenia Materská škola a Základná škola. Školská výchova sa podľa dostupných údajov traduje z druhej polovice 18. storočia.

Základná škola

Základná škola s celodennou prevádzkou bola odovzdaná do zriaďovateľskej právomoci obce v roku 2002. Oficiálny názov školy je Základná škola s materskou školou Dubník. Výchovno-vzdelávací proces prebieha podľa platných učebných osnov a štandardov jednotlivých predmetov na I. stupni podľa základného variantu a štátneho vzdelávacieho programu I. stupňa základnej školy ISCED1, na II. stupni podľa druhého variantu učebných plánov a štátneho vzdelávacieho programu II. stupňa základnej školy ISCED2. Prevádzka školy je jednozmenná, popoludní prebieha výchovno-vzdelávacia činnosť v oddelení ŠKD, záujmová činnosť a organizované aktivity rôzneho charakteru. Žiaci majú zabezpečenú teplú stravu zo Školskej jedálne. V rámci mimoškolských aktivít existuje školský klub detí, ktorý ponúka jej žiakom rôzne formy trávenia voľného času. Škola využíva internet, informačné a komunikačné technológie. Škola sa úspešne uchádza o rôzne projekty na získanie finančných prostriedkov na zvýšenie kvality výchovy, čo sa odzrkadľuje na úspešnosti žiakov na rôznych súťažiach. Na budovách školy boli vykonané rekonštrukčné práce s podporou z Európskych fondov. Pre žiakov, ktorí si vyžadujú individuálny prístup majú vo výchovno-vzdelávacom procese zabezpečených asistentov učiteľa.
Úlohou integrácie je výrazne podporiť inkluzívne prostredie v MŠ a ZŠ s cieľom zabezpečiť predchádzanie neoprávneného zaraďovania žiakov do systému špeciálneho školstva. Na projekte sa zúčastňuje pedagogický asistent, sociálny pedagóg a psychológ.

Počet žiakov v základnej škole je v školskom roku 2021/2022 celkovo 156.

Materská škola

Pre deti predškolského veku je zabezpečená celodenná starostlivosť v obci.
V materskej škole pracujú kvalifikovaní pedagogickí zamestnanci, ktorí pripravujú pre deti bohatý edukačný program. Budova materskej školy je umiestnená v areály s dostatkom zelene, ideálne pre celodenný pobyt detí a deti majú zabezpečenú teplú stravu. Materskú školu navštevujú deti vo veku od 3 - do 6 rokov. V roku 2019 bola rekonštrukčnými prácami rozšírená kapacita materskej školy, čím sa zriaďovateľ pripravil na zabezpečenie povinného predprimárneho vzdelávania od roku 2021.

V materskej škole je v školskom roku 2021/2022 32 detí.

Zo sociálneho hľadiska existencia pedagogického dozoru v obci kladne vplýva na dospievajúcu mládež.

2.3. Služby

V obci je zastúpenie najmä drobných živnostníkov. Ich existencia na území obce značne vplýva na finančné možnosti obce a obyvateľstva. Všetky podnikateľské subjekty pôsobia na komerčnej báze. Niektorý podnikatelia majú len sídlo v obci a svoju podnikateľskú aktivitu vykonávajú mimo obce.

Tabuľka č. 1 Odvetvová štruktúra subjektov pôsobiacich v obci

Odvetvie	Počet prevádzok
Poľnohospodárstvo	16
Maloobchod	9
Služby	80
Spoločnosti	5

Zdroj: vsetkyfirmy.sk

Miera ekonomickej aktivity v obci je okolo 43 %, časť obyvateľstva je napojená na štátne sociálne dávky. Narastá skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami. Vyše 69 % ekonomicky aktívnych obyvateľov odchádza za prácou mimo obce. Chýbajú možnosti zamestnávať obyvateľov s najnižším vzdelaním.

Kultúra, šport, zdravotníctvo

Spoločenský život v obci je veľmi aktívny, zúčastňujú sa na ňom vekové kategórie od detí po seniorov. Zoznam spoločenských organizácií: Klub dôchodcov, Spevácky zbor Nezábudka, Cirkevná organizácia, Telovýchovná jednota Družstevník Dubník, SRRZ – RZ pri Základnej škole, SRRZ – RZ pri Materskej škole.

Športovo-rekreačné zariadenia a aktivity – Detské ihriská, Futbalové ihrisko, Viacúčelové ihrisko, areál s vonkajšími fitness strojmi, futbal, turistika, cykloturistika, možnosti pre poľovníctvo a rybolov.

Kultúrne zariadenia a aktivity – Knižnica, Kultúrny dom, Kaštieľ, Panoptikum ...
Fašiangy, Stavanie mája, Posvätenie nového chleba, Vinobranie, MDD, Deň rodiny, Deň obce, Súťaž vo varení guláša, Uvítanie detí, Stretnutie s dôchodcami – Deň úcty k starším, Mikuláš, Vianočná akadémia.

V obci je zdravotné stredisko s lekárňou. Revitalizácia obce je dokončená.

Obec o dianí v obci informuje obyvateľstvo a širokú verejnosť prostredníctvom internetovej stránky www.obec-dubnik.sk a mobilnej aplikácie V obraze.

V obci sú vytvorené podmienky na uskutočňovanie rôznych obecných, kultúrnych a športových podujatí, ktoré poskytujú občanom i turistom ideálne podmienky na stretávanie sa pri rôznych príležitostiach a prostredie pre trávenie voľného času.

2.4. Nezamestnanosť

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo pracuje v priemyselnej výrobe, dochádzajú denne za prácou v poľnohospodárstve a s ním súvisiacich službách.

Štatistické údaje v tejto oblasti sú dosť relatívne čísla. Každá inštitúcia si vedie svoju vlastnú štatistiku podľa vlastných kritérií. Obec nemá k dispozícii informácie o zamestnaní svojich občanov, k dispozícii sú iba údaje z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, ktorý vedie evidenciu uchádzačov o zamestnanie (tento údaj však nezahŕňa celkový počet nezamestnaných z dôvodu chýbajúcich údajov o dobrovoľne nezamestnaných). Taktiež nie je k dispozícii údaj o počte osôb, ktoré pracujú v zahraničí.

Skrytú nezamestnanosť, t.j. nezamestnanosť ľudí, ktorí nie sú evidovaní ako uchádzač o zamestnanie, alebo boli z evidencie z rôznych dôvodov vyradení, nie je možné zistiť. Taktiež počet evidovaných nezamestnaných uchádzačov o zamestnanie nekorešponduje s počtom občanov nachádzajúcich sa v hmotnej núdzi.

Najmenšie šance umiestniť sa na trhu práce majú hlavne starší občania nad 50 rokov, taktiež absolventi škôl, občania so zmenenou pracovnou schopnosťou, občania s nízkou úrovňou vzdelania a dlhodobo nezamestnaní. Kým pre starších ľudí je typické, že nie sú schopní pružne reagovať na zmenu trhu práce, absolventi škôl majú problém nájsť si svoje prvé zamestnanie kvôli nedostatočnej praxi.

Z dostupných informácií bol zostavený prehľad o miere nezamestnaných :

Rok:	Miera nezamestnaných:
2001	12,00 %
2011	11,60 %
2019	2,73 %
2020	5,47 %

ÚPSVaR Nové Zámky

Uvedené údaje odzrkadľujú na jednej strane pozitívny jav, že región drží nezamestnanosť na úrovni ako je slovenský priemer, ale na druhej strane badať odliv obyvateľstva za prácou z územia. Vyše 69 % ekonomicky aktívnych obyvateľov odchádza za prácou mimo obce. Počet uchádzačov sa bude pravdepodobne ešte zvyšovať z dôvodu redukovania prevádzok nielen v obci, ale aj v širokom okolí. V dôsledku tejto skutočnosti obec zaznamenáva nepriaznivý trend vo vývoji ekonomiky a preto by mal podporovať aktivity podnikateľského sektora pri vytvorení nových pracovných miest.

3. *Analýza stavu poskytovaných sociálnych služieb*

Východiskom k spracovaniu analýzy stavu poskytovaných sociálnych služieb boli dostupné údaje v územnom obvode obce, získané osobným, telefonickým a elektronickým kontaktom s poskytovateľmi sociálnych služieb od Úradu práce sociálnych vecí a rodiny. Sociálna služba môže byť poskytovaná ambulantnou formou, terénnou formou, pobytovou formou alebo inou formou podľa nepriaznivej sociálnej situácie a prostredia, v ktorom sa fyzická osoba zdržiava. V zmysle zákona o sociálnych službách má poskytovanie sociálnych služieb v prirodzenom prostredí klienta prednosť pred pobytovou formou. Z uvedeného dôvodu sa kladie a aj v budúcnosti bude klásť dôraz na rozvoj ambulantných a terénnych sociálnych služieb, čo je aj v súlade s Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb na obdobie rokov 2021 – 2030. Sociálna infraštruktúra je určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Jej rozmiestňovanie je spojené so štruktúrou osídlenia ako aj veľkosťou obce.

Sociálne služby podľa druhu sú:

- Sociálne služby na zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb v zariadeniach.
- Sociálne služby na podporu rodín s deťmi.
- Sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku.
- Sociálne služby s použitím telekomunikačných technológií.
- Podporné služby.
- Sociálne služby možno účelne a vhodne spájať.

V obci nepôsobí zariadenie sociálnych služieb, v ktorom je možné zabezpečiť sociálnu službu odkázaným v zariadení. Najbližšie zariadenie s pobytovou formou sa nachádza v Jasovej a vo Dvoroch nad Žitavou, kde je možnosť zabezpečiť potrebné sociálne služby v zariadení. Opatrovateľská služba je v prevádzke. Sociálne služby pre túto sociálnu skupinu v súčasnosti zabezpečuje aj rodina s využitím ďalších systémov sociálneho zabezpečenia a pomoci cez dávky. Koordinácia sociálnej služby pre obec je riešená kumulovanou pracovnou pozíciou sociálnej pracovníčky s 2. stupňom VŠ – na posúdenie problému fyzickej osoby, rodiny alebo komunity, poskytnutie základných informácií o možnostiach riešenia problému a podľa potreby aj odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci. Sociálna pracovníčka vykonáva aj činnosť terénneho pracovníka na vyhľadávanie a evidenciu občanov odkázaných na sociálnu službu. V obci nie je registrovaná miestna organizácia zdravotne postihnutých osôb. Obec prevádzkuje prepravnú službu.

V poslednej dobe badať ťažkosti s umiestnením odkázaných na pomoc v zariadeniach. Je nevyhnutné vytvorenia sociálneho zariadenia pre potreby obce a regiónu v spolupráci s VÚC, regionálnym združením obcí alebo s tretím sektorom, nakoľko za niekoľko rokov kvôli prestarnutiu obyvateľstva vznikne problém so sociálnymi službami v obci ako aj v regióne. Preto obec podporuje aktivity subjektov na vytvorenie sociálneho zariadenia pre potreby obce a regiónu.

Vhodnou alternatívou do budúcna môže byť zabezpečenie permanentnej opatrovateľskej služby, stravovania a poskytovania prepravnej služby, zreteľom na zotrvanie prijímateľov v domácom prostredí, k vytvoreniu podmienok pre

plnohodnotný spoločenský a kultúrny rozvoj cieľovej skupiny. Obec má v pláne v spolupráci s investorom na vybudovanie pobytovej sociálnej služby v obci.

Nakoľko finančné možnosti obce sú obmedzené, obec podporuje prípadnú snahu subjektov poskytujúcich sociálne služby na zabezpečenie potrebných služieb pre obec.

Obec poskytuje najmä tieto sociálne služby:
- dohľad nad nesvojprávnymi občanmi (spolupráca s okresným súdom)
- funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok
- návštevy jubilujúcich starších občanov (narodeniny, výročia svadby)
- stretnutia dôchodcov
- pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....)
- v prípade potreby poskytovanie finančnej podpory odkázaným
- v prípade potreby zabezpečenie terénnej opatrovateľskej služby
- v prípade potreby zabezpečenie stravovania odkázaných
- prepravná služba

Obec v prípade potreby podporuje:
- poskytovanie sociálnych služieb verejnými a neverejnými poskytovateľmi pre potreby obce.

3.1. Sociálne znevýhodnené skupiny

Cieľovým zameraním sociálnej práce je nielen jednotlivec, ale najmä skupina, komunita a sociálne prejavy, ktoré sa ich týkajú. Ide o subjekt, ktorý je definovaný spoločným znakom odvodeným od sociálneho znevýhodnenia, t.j. od znaku, ktorý ho posúva do polohy závislosti na iných osobách alebo na štátnych opatreniach. Celkový počet obyvateľov komunity má trvale klesajúcu tendenciu, čo preukazuje úbytok populácie ako aj migrácia, tento vývoj z dlhodobého hľadiska môže pôsobiť problémovo aj na oblasť sociálnych služieb.

Veková štruktúra, ktorá je v súčasnosti relatívne stabilizovaná má vzhľadom k vysokému rastu indexu starnutia a indexu ekonomickej závislosti jednoznačnú tendenciu ďalšieho a trvalého nárastu poproduktívnej kategórie populácie v komunite, čo je vo väzbe na ďalšie skutočnosti významným faktorom a indikátorom pre plánovanie sociálnych služieb pri ktorých je nevyhnutné venovať vzrastajúcu pozornosť práve tejto vekovej kategórií, nakoľko starnutie nie je možné žiadnym spôsobom zastaviť.

Z dostupných demografických údajov na základe štatistického predpokladu sme vypočítali počet občanov, ktorí budú potrebovať istú formu sociálnej pomoci, prípadne sociálnych služieb. Použili sme pri tom orientačné údaje, ktoré vymedzujú potrebu sociálnych služieb vo vzťahu k veku, miere závislosti na pomoc pri sebaobsluhe a zdravotného postihnutia.

Sociálne znevýhodnené skupiny v obci môžeme rozdeliť na:

a) seniori
b) nezamestnaní
c) deti, mládež a rodiny v riziku sociálneho vylúčenia
d) nezamestnaní a zamestnanci s nízkym vzdelaním
e) uchádzači o zamestnanie so zdravotným postihnutím
f) občania so sociálnymi a spoločenskými problémami.

Obec sa v rámci svojich možností snaží kompenzovať určité sociálne znevýhodnenie.

SENIORI

Identifikácia problémov

- narastá počet osamelých seniorov so zdravotnými problémami
- je málo informácii o poskytovateľoch sociálnych služieb
- bezbariérovosť je v obci vyriešená čiastočne
- chýba zariadenie s pobytovou sociálnou službou

Služby určené seniorom sú poskytované občanom, ktorí dosiahli vek rozhodný pre priznanie starobného dôchodku a ocitli sa v situácií vyžadujúcej podporu komunity, je možné charakterizovať túto skupinu týmito spoločnými prejavmi:

- predlžovanie individuálneho aj priemerného veku
- nárast miery chorobnosti a tým aj závislosti na sociálnej pomoci
- vdovstvo – skôr, či neskôr strata životného partnera a s tým súvisiace sociálne a ekonomické zmeny
- stále existujúci využiteľný potenciál jedincov k aktivitám vo svoj prospech aj v prospech komunity

Z hľadiska početnosti ide i jedinú sociálnu kategóriu populácie, ktorá má trvale a prirodzene vzostupnú tendenciu svojho rastu premietajúcu nárast v porovnaní k pomeru k ostatným kategóriám populácie komunity.

Podľa údajov ŠÚ SR máme k dispozícii tieto údaje:

Počet obyvateľov	predprod. vek/%	produktívny vek/%	poproduk. vek/%
2010/ 1 724	258/14,97%	1 036/60,09%	430/24,94%
2011/ 1 698	253/14,90%	1 006/59,92%	439/25,85%
2019/ 1 603	224/13,97%	947/59,00%	432/26,95%

Zdroj: sodb.infostat.sk

Občania nad 60 rokov tvoria vyše 26 % z celkového počtu obyvateľov, to znamená, že ide o najväčšiu skupinu odkázanú alebo perspektívne odkázanú na sociálne služby. Keď porovnáme jednotlivé roky, tak vidíme, že podiel ľudí poproduktívneho veku má narastajúcu tendenciu a v každom roku prevyšuje počet a podiel predproduktívnych. Podľa prepočtov bude opatrovateľskú službu v blízkej budúcnosti permanentne potrebovať 10 – 16 obyvateľov a umiestnenie v sociálnom zariadení 8 obyvateľov.

Obec vytvára technické a materiálne podmienky na činnosť klubu dôchodcov, ktorá organizuje pre seniorov kultúrno-spoločenské aktivity v obci. Svojou aktivitou inšpiruje aj mladšiu generáciu v obci. Samospráva zo svojho rozpočtu hradí náklady na prevádzku polyfunkčného domu, kde klub sídli a tiež prispieva na činnosť – aktivity klubu, na kultúrne podujatia a zdravotné prednášky.

<u>Terénna opatrovateľská služba</u>

Opatrovateľská služba je starostlivosť v domácom prostredí. Poskytovanie opatrovateľskej služby je zabezpečené pre 3 prijímateľov. Výdavky na rok 2021 sú vo výške 26 700 €. Vlastná legislatíva na poskytovanie sociálnej služby na území obce

Dubník je vypracovaná a schválená obecným zastupiteľstvom – VZN č. 26/2010 s dodatkom č. 1 zo dňa 14.6.2012.
Táto služba je zapísaná do Registra poskytovateľov sociálnych služieb Nitrianskeho samosprávneho kraja, obcou Dubník pod registračným číslom NSK - 127.
Presný počet prijímateľov je v závislosti od požiadaviek a potrieb občanov obce. Z časového hľadiska sociálna služba je požadovaná od 2 hodín do 7,5 hodín denne.
Organizačne je sociálna služba zabezpečená s 2 opatrovateľkami, ktoré absolvovali akreditovaný kurz opatrovania a majú vydaný certifikát. Zodpovedný zástupca poverený za odborné poskytovanie sociálnej služby je zamestnankyňa obce, ktorá absolvovala 2. stupeň VŠ v odbore sociálna práca.
Finančné podmienky na poskytovanie opatrovateľskej služby sú zabezpečené prostredníctvom rozpočtu obce.
Prevádzkové podmienky nie sú potrebné nakoľko sociálny služba je poskytovaná u prijímateľa sociálnej služby.

Zákonom č. 280/2019 Z. z. sa prijali zmeny s účinnosťou od 1. 1. 2021, následne odloženou vzhľadom na zámer pripravovaných zmien v oblasti sociálnych služieb na 1.1.2022, keďže sa zavádza informačný systém sociálnych služieb (IS SOCS), v ktorom budú zbierané a zhromaždené údaje tak, aby boli aktuálne, overiteľné a relevantné pre potreby zisťovania skutkového stavu v oblasti sociálnych služieb, skvalitňovania procesu strednodobého plánovania rozvoja sociálnych služieb a ich súvisiaceho spolufinancovania, a to na úrovni samosprávy aj štátu.

Obec je zriaďovateľom Prepravnej služby. Prepravná služba je sociálna služba poskytovaná fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím odkázanej na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom.
Táto služba je zapísaná do Registra poskytovateľov sociálnych služieb Nitrianskeho samosprávneho kraja, obcou Dubník pod registračným číslom NSK - 127.

Stravovanie pre seniorov je v prípade potreby zabezpečené donáškou zo školskej jedálne. Postup a podmienky pri poskytovaní stravovania dôchodcom a zdravotne postihnutým občanom v obci sú upravené vo VZN č. 26/2010 s dodatkom č. 1/2012. Rozvoz stravy sa zabezpečuje motorovým vozidlom vyhradeným na účely poskytovania sociálnych služieb. Donáška stravy sa uskutočňuje pre 30 seniorov v roku 2021. Obec v prípade potreby zapožičiava zdravotnícke pomôcky – chodítka, invalidné vozíky, polohovateľné postele, antidekubitný matrac s kompresorom.
Ekonomicky oprávnené náklady v zariadeniach sociálnych služieb za svojich obyvateľov zatiaľ samospráva nedopláca.
Bezbariérovosť v obci je riešená čiastočne.
V dôsledku nárastu poproduktívneho obyvateľstva obec plánuje vybudovať zariadenie sociálnych služieb v spolupráci s investorom. V súčasnosti sa čaká na výzvu v operačnom programe.

Treba vypracovať a vyriešiť nasledovné :
Posilniť vyhľadávaciu činnosť občanov odkázaných na sociálnu pomoc.
V prípade potreby zabezpečiť opatrovateľskú službu.
V prípade potreby zabezpečiť pobytovú sociálnu službu.
Preskúmať možnosť a potrebu poskytovania pobytovej sociálnej služby v územnom obvode obce.

Na základe vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 532/2002 doriešiť bezbariérovosť v obci.
Priebežne monitorovať potreby seniorov (1x ročne prieskum).

NEZAMESTNANÍ A ZAMESTNANCI S NÍZSKYM VZDELANÍM

Identifikácia problémov:

- skupina občanov stratila záujem o prácu a zamestnanie
- chýbajú možnosti zamestnať obyvateľov s nízkym vzdelaním
- chýba systém motivácie a sprevádzania pre rozvoj zamestnanosti – agentúra podporovaného zamestnávania, príležitostných prác, podporovanej práce
- narastá skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami

V spolupráci s ÚPSVaR Nové Zámky, obec v prípade potreby organizuje verejnoprospešné práce - menšie obecné služby. Vo väčšine prípadov by sa jednalo o najodkázanejšie skupiny občanov. Aktivačné práce sa vykonávajú v súlade so zákonom 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti. Zároveň obec podľa zákona 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení má možnosť uzatvárať Dohodu o podmienkach vykonávania menších obecných služieb pre obec s uchádzačmi o zamestnanie, ktorí nespĺňali podmienky na podpísanie dohody s ÚPSVaR. V rámci tejto činnosti podporuje udržiavanie pracovných návykov u osôb, ktoré majú problém uplatniť sa na trhu práce. Dlhodobo nezamestnaní občania sa stávajú čoraz väčším problémom. Najčastejším dôvodom dlhodobého zotrvávania v režime nezamestnanosti je ich nedostatočné alebo minimálne vzdelanie a nízka zručnosť pre potreby trhu práce. Túto skupinu nezamestnaných charakterizuje predčasné ukončenie vzdelania, nevyhovujúca kvalifikácia z pohľadu ponuky voľných pracovných miest, strata pracovných návykov a motivácia pracovať, čím sa stavajú neuplatniteľným na trhu práce. Cieľom zámeru je zlepšenie pracovných návykov, zlepšenie životných podmienok znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie a zotrvanie v pracovnom procese aj po skončení doby poskytovania príspevku. Obec má záujem pomôcť svojim občanom v hmotnej núdzi zamestnať sa. Pre občana je to okrem finančného aj morálne ocenenie, že je užitočný a má možnosť zaradiť sa do kolektívu. Nezanedbateľná je aj možnosť vylepšiť si rodinný rozpočet. U dlhodobo nezamestnaných klesá s časom aj sebavedomie a tým aj schopnosť prezentovať sa pred potenciálnym zamestnávateľom.

Podprogram Aktivačné služby – Malé obecné služby sa týka aktivít v obci, údržbu verejných priestranstiev, obecných budov, zberu separovaného odpadu v obci, prostredníctvom nezamestnaných občanov pracujúcich v obci v rámci aktivačných prác a zamestnaných v spolupráci s úradom práce. Činnosť na základe § 10 sa uskutočňuje s obyvateľmi obce na základe zmluvy ÚPSVaR. Na dobrovoľných službách sa zúčastnia obyvatelia obce podľa potreby. Proces poklesu nezamestnanosti sa snaží ÚPSVaR podporovať organizovaním rekvalifikačných kurzov, tak aby spĺňali požiadavky budúcich zamestnávateľov a zároveň uchádzačov o zamestnanie, ale aj zamestnávateľov motivovať prostredníctvom aktívnych opatrení na trhu práce – zákon o službách zamestnanosti č. 5/2004 Z.z..

Treba vypracovať a vyriešiť nasledovné :

- skvalitniť prepojenie a presun informácií medzi občanmi, samosprávou a ÚPSVaR

DETI, MLÁDEŽ A RODINY V RIZIKU SOCIÁLNEHO VYLÚČENIA

Identifikácia problému:

- deti zo sociálne slabších rodín majú stravovacie problémy
- nevhodné trávenie voľného času
- rodiny s deťmi sú často na hranici životného minima

Mládež v obci je organizovaná, infraštruktúra na zabezpečenie činnosti voľného času sa nachádza v Kultúrnom dome v spolupráci s obecným úradom, športové ihriská a príroda okolo obce. V obci je možnosť športového vyžitia mládeže na vysokej úrovni.
Hlavnou úlohou kultúrneho centra v obci Dubník je udržiavať, podporovať a rozvíjať kultúrne a duchovné hodnoty, starať sa o národné kultúrne dedičstvo, rozvíjať miestne a celonárodné hodnoty a tradície, podieľať sa na vytváraní nových, podporovať a rozvíjať na dobrovoľnej báze tvorivé záujmovo-umelecké, vzdelávacie a voľno časové aktivity jednotlivcov i rôznych skupín obyvateľstva.
Výborná je vzájomná spolupráca obecného úradu Dubník so školami. Deti sa aktívne zapájajú do podujatí organizovaných obcou, napr. pre dôchodcov, pre matky na Deň matiek, rôzne slávnosti. Sú pre nich organizované fašiangový karneval, Deň detí, Mikuláš.

Obec má vypracovanú smernicu na poskytovanie jednorazovej dávky v hmotnej núdzi a mimoriadnej dávky občanom obce Dubník, pre podporu detí zo sociálne slabších rodín.
Samospráva je súčinná pri čerpaní dotácie pre deti, a to dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa (pre skupiny stravníkov – predškoláci a žiaci ZŠ) „dotácia na stravu“ a dotácie na podporu výchovy k plneniu školských povinností dieťaťa „dotácia na školské potreby“, ktoré sú upravené v § 4 zákona č. 544/2010 Z. z. o dotáciách v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR v znení neskorších predpisov.

Sociálne služby vo vzťahu k predmetnej cieľovej skupine je potrebné prioritne orientovať na ohrozené rodiny, rodiny v kríze a mladých ľudí.
Ohrozená rodina - rodina, ktorá sa ocitla pod vplyvom vonkajších a vnútorných faktorov, ktoré ju ohrozujú. Najčastejšie ide o:

- neadekvátne rodičovské postoje, hodnoty, vzory a zručnosti
- strata bývania, resp. rodina žije len v sociálnej ubytovni a nedisponuje priestormi vhodnými na bývanie
- užívanie alkoholu alebo iných návykových látok (najmä ako prostriedok na odbúranie stresu)
- náhle životné zmeny alebo iné stresové situácie
- upadanie prostredia, v ktorom rodina žije

• chudoba, sociálne vylúčenie
Pri ohrozenej rodine sa nemuselo nevyhnutne vyskytnúť problémové - neželané správanie, ktoré by priamo ohrozilo dieťa či iného člena rodiny.
Dlhodobým neriešením krízovej situácie dochádza k rozkladu rodiny, v konečnom dôsledku až odlúčenie detí od rodičov na základe rozhodnutia súdu.
Obec má momentálne 4 deti umiestnené v náhradnej rodinnej starostlivosti a 2 deti v detských domovoch. V reedukačnom zariadení nie je nikto. Obec nemá vypracovanú vlastnú legislatívu ohľadne sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately na sanáciu krízových situácií v rodine a na ochranu práv a právom chránených záujmov detí.
Samospráva poskytuje pomoc v naliehavých prípadoch, ak je život dieťaťa ohrozený, alebo je ohrozený jeho psychosomatický vývoj. V zmysle zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele, ktorý dal obciam a mestám nové kompetencie a povinnosti, je potrebné sa zaoberať predchádzaniu patologických javov. Úlohou obce je ochrana detí pred týraním, zneužívaním a zanedbaním výchovy a výživy zo strany rodičov.

S nárastom počtu detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami rastie aj záujem rodičov integrovať svoje deti do bežných škôl a pre uľahčenie tohto procesu využívať aj podporu asistenta na vyučovaní. Z výsledkov prieskumu, ktorý uskutočnilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVVaŠ SR) v roku 2015 vyplynulo, že učitelia i riaditelia škôl vidia najväčší prínos asistenta učiteľa v tom, že individuálnym prístupom pomáha v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu žiakom, ktorí majú špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby. Tým pádom môžu byť aj žiaci s takýmito potrebami integrovaní do bežnej školy a môžu sa vzdelávať v hlavnom prúde vzdelávacieho procesu. Asistent učiteľa s pomocou špeciálneho pedagóga a školského psychológa pomáha skvalitňovať vyučovací proces žiaka so zdravotným znevýhodnením alebo s nadaním.

V súčasnosti vo výchovno-vzdelávacom procese prebieha pomocou asistentov učiteľov integrácia detí a žiakov so zdravotným znevýhodnením a tiež zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Treba vypracovať a schváliť:

V prípade potreby vypracovať VZN, ktorým sa určujú podmienky poskytovania finančných príspevkov obcou na vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.
Zintenzívniť vyhľadávaciu činnosť sociálne slabších rodín s deťmi, ktoré potrebujú pomoc.

V prípade potreby súčinnosť pri zabezpečení asistenta pre skvalitnenie vyučovacieho procesu pre deti so zdravotným znevýhodnením alebo zo sociálne znevýhodneného prostredia.

V prípade potreby - súčinnosť pri čerpaní dotácie pre deti, a to dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa „dotácia na stravu“ a dotácie na podporu výchovy k plneniu školských povinností dieťaťa „dotácia na školské potreby“.

Priebežne monitorovať potreby rodín v riziku sociálneho vylúčenia (1x ročne prieskum).

ZDRAVOTNE POSTIHNUTÍ

Identifikácia problému:

- bezbariérovosť je v obci riešená čiastočne
- absentuje miestna organizácia zdravotne postihnutých

Skupina občanov, ktorej sociálne problémy vznikajú ako následok ich zdravotného postihnutia, ktoré sú buď vrodené alebo získané úrazom, či chorobou počas ontogenézy.
Z kriteriálneho hľadiska charakteru postihnutia rozdeľujeme občanov so zdravotným postihnutím do 5 základných kategórii:
- mentálne a psychické postihnutia
- zmyslové postihnutia
- postihnutia pohybového aparátu
- kombinované postihnutia
- ostatné postihnutia (mnohé majú charakter civilizačných ochorení)

Každá z uvedených kategórii postihnutí má rozdielne dopady na sociálne následky postihnutia a tým aj na špecifické potreby a formy pomoci spoločnosti pri ich uspokojovaní. Zákon o sociálnych službách venuje dostatočný priestor v oblasti poskytovania sociálnych služieb čo sa týka sortimentu ich druhov ako aj foriem poskytovania.
Mimo oblasť sociálnych služieb je najdôležitejším právnym predpisom v novej legislatíve podpora sociálneho začlenenia fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím do spoločnosti. V spolupráci s ÚPSVaR je možnosť vytvorenia chránenej dielne pre zamestnanie zdravotne postihnutej osoby. Zároveň je potrebné zvyšovanie informovanosti o možnosti zamestnávania sociálne vylúčených občanov v podnikateľskom sektore.
Obec neprispieva na čiastočnú úhradu nákladov stravy pre seniorov a zdravotne postihnutých. Postup a podmienky pri poskytovaní stravovania dôchodcom a zdravotne postihnutým občanom v obci sú upravené vo VZN č. 26/2010 s dodatkom č. 1/2012. Rozvoz stravy je zabezpečený.

Bezbariérovosť je v obci riešená čiastočne.

Treba vypracovať a vyriešiť nasledovné:

- Preskúmať možnosť založenia miestnej organizácie zdravotne postihnutých osôb, alebo začlenenie postihnutých obyvateľov k organizácii v susednej obci.
-Na základe vyhlášky Ministerstva životného prostredia SR č. 532/2002, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o všeobecných technických požiadavkách na výstavbu a všeobecných technických požiadavkách na stavby užívané osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie treba riešiť ďalšiu bezbariérovosť v obci.
- Zintenzívniť vyhľadávaciu činnosť občanov so zdravotnými problémami, ŤZP
- Spropagovať informácie o poskytovateľoch sociálnych služieb
- Skvalitniť prepojenie a presun informácií medzi občanmi, samosprávou
- Priebežne monitorovať potreby zdravotne postihnutých (1x ročne prieskum).

OBČANIA SO SOCIÁLNYMI A SPOLOČENSKÝMI PROBLÉMAMI

Identifikácia problému:

- narastá skupina občanov, ktorí nevedia hospodáriť s finančnými prostriedkami
- skupina občanov stratila záujem o prácu a zamestnanie
- násilie v rodinách spojené so závislosťou na alkohole
- pasivita občanov riešiť veci verejné
- vandalizmus, násilie, drogové závislosti, alkohol

Svojím zložením ide o najrôznorodejšiu sociálnu skupinu, preto aj potreby, prístupy, formy a nástroje sociálnej pomoci vo vzťahu k tejto sociálnej skupine sú veľmi rôznorodé. K tejto sociálnej skupine zaraďujeme:

- občania bez prístrešia
- občania prepustení z výkonu trestu odňatia slobody a ústavu na výkon väzby
- dlhodobo nezamestnaní občania
- občania spoločensky neprispôsobiví
- závislí občania
- rómska komunita

Vzhľadom k rôznorodosti skupiny a neexistencii štatistických údajov v požadovanej štruktúre a skladbe je možné počet skupín a zvlášť v niektorých jej kategóriách len odhadnúť. Kategória, ktorá z tejto cieľovej skupiny potenciálnych klientov si vyžaduje osobitnú pozornosť, analýzu a prístup. Táto skupina ľudí patrí medzi najviac ohrozené sociálnou inklúziou. Ich sociálna situácia už dlhodobo determinuje vysoká miera nezamestnanosti, najmä dlhodobej, závislosť na dávkach sociálneho systému, nízka úroveň vzdelania a bývania, nezodpovedný prístup k životu a požívanie návykových látok vo zvýšenej miere. Treba podotknúť, že dlhodobé sociálne dávky a príspevky udržiavajú ľudí v pasivite, nevplývajú na ľudí motivačne, aby zmenili svoju sociálnu a životnú situáciu.

Obec v rámci svojich finančných možností podporuje ich začlenenie do spoločnosti. Ak vezmeme prevenciu ako celok od sekundárnej po primárnu, ako predchádzanie vzniku nežiaducich spoločenských situácií včasným odstraňovaním ich príčin, tak zameranie sociálnej prevencie by malo byť najvyšším princípom predchádzania patologických javov a krízovým situáciám v rodinách. Treba zvážiť možnosť vytvorenia osobitného príjemcu dávky v hmotnej núdzi aby sa dávky sociálneho systému využívali na ten účel, na ktorý sú poskytované štátom. Vyhľadávanie, nápravné a rehabilitačné postupy na dosiahnutie pozitívnej zmeny spadajú pod kompetencie samosprávy, aby mohli v súčasnosti s rodinou zabezpečiť základné životné podmienky. Na to, ale v samospráve často nie je dostatok vzdelaných a odborne fundovaných sociálnych pracovníkov a problém je aj v nízkej výkonnosti ekonomiky, ktorá nedokáže zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na sociálnu prevenciu.

Sociálne odkázaných a dôchodcov s nízkymi príjmami je okolo 200.

Obec spolupracuje s humanitárnymi a charitatívnymi združeniami, ktoré sú zamerané na pomoc ľuďom. Prostredníctvom týchto združení obyvatelia obce dostali potravinové a hygienické balíky.

Rómska komunita žije integrovane a preto nie sú potrebné sociálne služby pre MRK.

Treba vypracovať a vyriešiť nasledovné:

- posilniť vyhľadávaciu činnosť občanov odkázaných na pomoc
- priebežne monitorovať potreby obyvateľov soc. odkázaných (1x ročne prieskum)

4. Analýza požiadaviek prijímateľov sociálnych služieb

Obec Dubník v budúcnosti počíta s nárastom počtu obyvateľov v kategórii predproduktívneho len v prípade celkového nárastu počtu obyvateľstva. Je potrebné počítať s celoslovenskou tendenciou starnutia populácie a čoraz väčšími požiadavkami na sociálne služby najmä pre občanov v poproduktívnom veku. Štatistické údaje nám ukazujú, že podiel ľudí v poproduktívnom veku každým rokom prevyšuje podiel predproduktívnych. Z toho vyplýva, že jedine nárast počtu obyvateľstva o mladé rodiny môže udržiavať index starnutia /IS/ v želateľných medziach.

Podľa údajov ŠÚ SR máme k dispozícii tieto údaje:

Počet obyvateľov		predprod. vek/%	produktívny vek/%	poproduk. vek/%	IS
2010/	1 724	258/14,97%	1 036/60,09%	430/24,94%	166,67
2011/	1 698	253/14,90%	1 006/59,92%	439/25,85%	173,52
2019/	1 603	224/13,97%	947/59,00%	432/26,95%	192,86

Zdroj:sodb.infostat.sk

Základné sociálne služby podľa potrieb obyvateľov obce sú zabezpečené. Podľa prieskumu potrieb a požiadaviek s ohľadom na budúce potreby by bolo vhodné sa orientovať na:

- rozšírenie formy sociálnych služieb podľa konkrétnych požiadaviek
- doriešiť bezbariérovosť v obci
- v prípade potreby zabezpečenie poskytovania sociálnej služby v zariadení
- v prípade potreby zabezpečiť možnosť donášky stravy odkázaným
- v prípade potreby zabezpečenie opatrovateľskej služby
- podpora vytvorenia sociálneho zariadenia pre potreby obce a regiónu
- v prípade potreby byť súčinný pri zabezpečení asistenta učiteľa pre skvalitnenie vyučovacieho procesu pre deti so zdravotným znevýhodnením
- v prípade potreby súčinnosť pri čerpaní dotácie pre deti, a to dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa „dotácia na stravu“ a dotácie na podporu výchovy k plneniu školských povinností dieťaťa „dotácia na školské potreby“, ktoré sú v pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

4.1. SWOT analýza v sociálnej oblasti

Na základe vyššie uvedeného popisu súčasnej situácie je možné zostaviť tzv. SWOT analýzu, ktorá sumarizuje silné a slabé stránky obce v oblasti poskytovania sociálnych služieb a identifikuje tiež príležitosti a ohrozenia vplývajúce na jeho rozvoj. Prehľad uvedených atribútov zachytáva nasledujúca tabuľka.

Silné stránky:

- záujem obce o rozvoj v oblasti sociálnych služieb
- skúsenosti s poskytovaním sociálnych služieb – opatrovateľská a prepravná služba
- možnosť stravovania pre seniorov
- aktívna miestna organizácia seniorov
- dobrá spolupráca obecného úradu so školami
- existencia pedagogického dozoru v obci
- asistent učiteľa v školskej výchove
- existencia infraštruktúry na voľnočasové aktivity
- aktívne spoločenské organizácie
- existencia komisie pre veci sociálne
- existencia zdravotnej infraštruktúry – zdravotného strediska

Slabé stránky:

- nedostatočne zabezpečená kontinuita sociálnej a zdravotnej starostlivosti pri dlhodobej odkázanosti na pomoc inej osoby
- nepostačujúci počet kvalifikovaných zamestnancov, ktorí zabezpečujú poskytovanie sociálnych služieb
- migrácia kvalifikovanej pracovnej sily za prácou do zahraničia
- nedostatok finančných prostriedkov na rozširovanie rozsahu a druhu sociálnych služieb
- bezbariérovosť je v obci vyriešená čiastočne
- nárast počtu seniorov
- chýba miestna organizácia zdravotne postihnutých
- chýba pobytová sociálna služba

Príležitosti:

- zvyšovanie zodpovednosti obce za riešenie lokálnych problémov
- kompetencie samosprávy v oblasti poskytovania sociálnych služieb
- rozvoj svojpomocného riešenia miestnych problémov
- rozširovanie spolupráce samosprávy a regionálnych združení obcí
- práca s verejnosťou za účelom zvyšovania zodpovednosti a aktívnej účasti pri riešení životných situácií
- podpora a rozvoj dobrovoľníctva
- využívanie externých finančných prostriedkov (dotácií)
- užšie previazanie sociálnych služieb s poskytovaním zdravotnej starostlivosti
- podpora zotrvania osôb v domácom prostredí
- zvyšovanie kvality poskytovaných sociálnych služieb
- využívanie alternatívnych možností a partnerstva pre zabezpečenie nedostatkových služieb
- supervízia v sociálnych službách
- vzdelávanie sociálnych pracovníkov
- vybudovanie chýbajúcich zariadení: zariadenia opatrovateľskej služby a zariadenia pre seniorov
- podpora bytovej politiky – stabilizácia mladých ľudí v obci
- debarierizácia budov a verejných priestranstiev

Ohrozenia:

- nedostatok vlastných finančných prostriedkov pre realizáciu potrebných rozvojových zámerov
- absencia vhodných výziev na predkladanie projektov
- negatívny demografický vývoj
- právna nestabilita – časté zmeny v zákonoch
- z dôvodu zvyšovania nákladovosti služieb riziko zvyšovania úhrad
- udržateľnosť financovania sociálnych služieb – presun kompetencií na samosprávy bez adekvátneho presunu finančných prostriedkov
- možný odliv kvalifikovaných odborníkov zo sociálnej sféry do iných odvetví
- nárast počtu sociálnych kategórií občanov vyžadujúcich sociálne služby
- nízke príjmy seniorov im neumožnia platiť za služby

5. Určenie cieľov a priorít rozvoja sociálnych služieb

Na dosiahnutie tohto cieľa využívať koordinovaný postup všetkých poskytovateľov sociálnych služieb v obci, s efektívnym využitím ich súčasných personálnych a finančných kapacít a so zameraním sa na získanie všetkých dostupných finančných zdrojov, vrátane prehodnotenia priorít obecného rozpočtu smerom k navýšeniu v oblasti sociálnych služieb.

5.1. Priority rozvoja sociálnych služieb v obci Dubník

Priorita č. 1	Terénna opatrovateľská služba
AKTIVITY	➢ *Zabezpečenie sociálnej služby pre obyvateľov so zreteľom na ich zotrvanie v domácom prostredí* ➢ *Aktivity smerujúce k skvalitneniu životnej úrovne, k vytvoreniu podmienok pre plnohodnotný spoločenský a kultúrny rozvoj cieľovej skupiny a na zlepšenie medziľudských vzťahov.*
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2021 – 2030

REALIZÁTOR	**Zodpovedná osoba**
➢ Obec Dubník ➢ Nitriansky samosprávny kraj ➢ Registrovaný subjekt	

Kvantifikácia potrebnej kapacity sociálnych služieb

V prípade nárastu počtu prijímateľov sociálnej služby bude potrebné navýšiť počet opatrovateliek v závislosti od potrieb prijímateľov resp. rozsahu ich odkázanosti.

Priorita č. 2	Sociálna služba v zariadení
AKTIVITY	➢ *Zabezpečenie pobytovej sociálnej služby v registrovanom zariadení VÚC*
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2021 – 2030

REALIZÁTORI/PARTNERI	**Zodpovedná osoba**
➢ Obec Dubník ➢ Nitriansky samosprávny kraj ➢ Registrovaní subjekt	

Kvantifikácia potrebnej kapacity

Nakoľko obec Dubník nedokáže určiť- predpokladať ročný prírastok záujmu o pobytovú formu sociálnej služby u verejného resp. neverejného poskytovateľa sociálnej služby, bude postupovať špecifickým spôsobom u každého občana individuálne s akcentom na uspokojenie jeho potrieb a požiadaviek.

Priorita č. 3	Stravovanie starších a odkázaných osôb, vrátane detí
AKTIVITY	➢ *Zabezpečenie možnosti donášky stravy* ➢ *Súčinnosť pri čerpaní dotácie na stravu (pre deti)v školskej jedálni. Dotácia je pôsobnosti Ministerstva práce, soc. vecí a rodiny SR*
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2021 – 2030

REALIZÁTORI/PARTNERI	**Zodpovedná osoba**
➢ Obec Dubník ➢ Registrovaný subjekt ➢ ÚPSVaR Nové Zámky	

Kvantifikácia potrebnej kapacity

V prípade potreby môžu seniori požiadať o donášku teplej stravy zo školskej jedálne, ktorej kapacity umožňujú pokryť požiadavky odkázaných občanov čo do množstva aj kvality.

Priorita č. 4	Integrácia detí vo výchovno–vzdelávacom procese
AKTIVITY	➢ *Individuálny prístup pri integrácií detí vo vyučovacom procese so zdravotným znevýhodnením, zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo s nadaním v základnej a materskej škole v zriaďovateľskej pôsobnosti obce* ➢ *Súčinnosť obce pri zabezpečenie asistenta učiteľa*
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2021 – 2030

REALIZÁTORI/PARTNERI	**Zodpovedná osoba**
➢ Obec Dubník ➢ ZŠ a MŠ	

Kvantifikácia potrebnej kapacity

Nakoľko obec Dubník nevie určiť ročný prírastok pre prioritu č.4, bude postupovať špecifickým spôsobom individuálne u každého dieťaťa so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami.

Priorita č. 5	Spoločensky neprispôsobivé osoby
AKTIVITY	➢ *V prípade potreby Obec Dubník ako osobitný príjemca dávky* ➢ *Začlenenie spoločensky neprispôsobivých osôb do spoločenského života*
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2021 – 2030

REALIZÁTORI/PARTNERI	**Zodpovedná osoba**
➢ Obec Dubník ➢ ÚPSVaR Nové Zámky	

Kvantifikácia potrebnej kapacity

Nakoľko obec Dubník nedokáže predpokladať ročný prírastok pre prioritu č.5, bude postupovať špecifickým spôsobom individuálne u každého občana s akcentom na uspokojenie jeho potrieb a požiadaviek.

Priorita č. 6	Nezamestnaní
AKTIVITY	➢ *Pracovné návyky* ➢ *Spolupráca s ÚPSVaR pri hľadaní zamestnania*
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2021 – 2030

REALIZÁTORI/PARTNERI	**Zodpovedná osoba**
➢ Obec Dubník ➢ ÚPSVaR Nové Zámky	

Kvantifikácia potrebnej kapacity

Nakoľko obec Dubník nevie určiť ročný prírastok pre prioritu č.6, bude postupovať špecifickým spôsobom individuálne u každého občana s využitím ponuky projektovej spolupráce ÚPSVaR Nové Zámky.

Priorita č. 7	Vybudovanie bezbariérovosti v obci
AKTIVITY	***Predinvestičná fáza:*** ➢ *Spracovanie výkresovej dokumentácie (pre územné konanie, pre stavebné povolenie)* ➢ *Vydanie stavebného povolenia* ***Investičná fáza:*** ➢ *Získanie zdrojov financovania* ➢ *Verejné obstarávanie podľa zákona č. 343/2015 o ver. obstarávaní* ➢ *Realizácia*
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2021 – 2030

REALIZÁTORI/PARTNERI	**ZDROJE FINANCOVANIA**
➢ Obec Dubník ➢ MO Zdravotne postihnutých osôb ➢ MPSVaR ➢ Nitriansky samosprávny kraj	➢ dotácie z MPSVaR ➢ vlastné zdroje pre spolufinancovanie
Zodpovedná osoba	

Kvantifikácia potrebnej kapacity

Po zverejnení vhodných výziev obec predloží spracovaný projekt.

Priorita č. 8	Legislatíva, Registrácia nových sociálnych služieb
AKTIVITY	➢ *Vypracovanie a schválenie VZN a zásady finančnej podpory v oblasti sociálnych služieb* ➢ *Novelizácia* ➢ *Registrácia sociálnych služieb na VÚC – podľa potreby - Pobytová sociálna služba ...*
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2021 – 2030

REALIZÁTORI/PARTNERI	**Zodpovedná osoba**
➢ Obec Dubník ➢ Nitriansky samosprávny kraj	

Kvantifikácia potrebnej kapacity sociálnych služieb

Obec bude v budúcnosti prihliadať na požiadavky občanov a potrebný nový druh sociálnej služby zaregistruje na VUC.

Priorita č. 9	Bytová výstavba a podpora obnovy bytového fondu
AKTIVITY	***Predinvestičná fáza:*** ➢ *Vysporiadanie vlastníckych vzťahov* ➢ *Spracovanie výkresovej dokumentácie (pre územné konanie, pre stavebné povolenie)* ➢ *Vydanie stavebného povolenia* ***Investičná fáza:*** ➢ *Získanie zdrojov financovania* ➢ *Verejné obstarávanie podľa zákona č. 25/2006 o ver. obstarávaní* ➢ *Realizácia* ➢ *Kolaudácia* ***Fáza po realizácii:*** ➢ *Kvalitné sociálne prostredie*
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2021 – 2030

REALIZÁTORI/PARTNERI	**ZDROJE FINANCOVANIA**
➢ Obec Dubník ➢ Štátny fond ➢ Obyvatelia obce	➢ Dotácie ➢ vlastné zdroje
Zodpovedná osoba	

Kvantifikácia potrebnej kapacity

V prípade záujmu obyvateľov (mladé rodiny a seniori) bude obec plánovať a aj realizovať výstavbu obecných bytov, vrátane bezbarierových bytov.

Priorita č. 10	Vybudovanie cyklotrasy
AKTIVITY	➢ *Zabezpečenie aktívneho športového vyžitia seniorov a mládeže*
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2021 – 2030

REALIZÁTORI/PARTNERI	**ZDROJE FINANCOVANIA**
➢ Obec Dubník ➢ Ministerstvá ➢ Nitriansky samosprávny kraj	➢ Dotácie ➢ vlastné zdroje pre dofinancovanie
Zodpovedná osoba	

Kvantifikácia potrebnej kapacity

Po zverejnení vhodných výziev obec predloží spracovaný projekt.

Priorita č. 11	Vytvorenie sociálneho zariadenia a podpora poskytovania sociálnej služby pre potreby obce a regiónu
AKTIVITY	➢ *Spolupráca* ➢ *Podpora*
ČASOVÝ HORIZONT REALIZÁCIE OPATRENIA	2021 – 2030

REALIZÁTORI/PARTNERI	**Zodpovedná osoba**
➢ Registrovaný subjekt ➢ Obec Dubník ➢ Nitriansky samosprávny kraj	

Kvantifikácia potrebnej kapacity

Nakoľko obec Dubník nedokáže predpokladať ročný prírastok záujmu o prioritu č.11, bude postupovať špecifickým spôsobom podľa nárastu potrieb a záujmu občanov obce Dubník.

6. Časový plán realizácie koncepcie rozvoja sociálnych služieb

Komunitný plán sociálnych služieb obce Dubník úzko participuje na PHSR obce Dubník. Čiastkovým cieľom je vytvoriť podmienky pre skvalitnenie spoločenského života v obci.

Nakoľko finančné možnosti obce v súčasnom rozpočte sú ohraničené je potrebné túto požiadavku zahrnúť do programového rozpočtu na roky 2021 – 2025 (podľa komunitného plánu na roky 2021 – 2030). Určite nie je v možnostiach obce realizovať tento zámer len z vlastných zdrojov. Zámerom môže byť vypracovaný projekt s využitím viaczdrojového financovania. Na jednotlivé priority rozvoja sociálnych služieb stanoví Obecné zastupiteľstvo obce Dubník zodpovedné osoby a časový horizont realizácie podľa aktuálnosti, t.j. ako je to uvedené v predošlej kapitole ***„Priority rozvoja sociálnych služieb obce...“*** v časti **„Časový horizont realizácie opatrenia“**.

6.1. Finančné podmienky obce na poskytovanie sociálnej služby

t.j. určenie finančných zdrojov z rozpočtu obce, rozpočtu vyššieho územného celku a rozpočtu verejného poskytovateľa sociálnej služby na spolufinancovanie potrebnej kapacity jednotlivých druhov sociálnych služieb, foriem sociálnych služieb, a ak ide o sociálnu službu v zariadení, potrebného počtu miest v jednotlivých druhoch zariadení, v jednotlivých rokoch v členení na existujúcu kapacitu podľa konkrétnych poskytovateľov sociálnych služieb a kvantifikovanú potrebu navýšenia kapacity. Na registrované sociálne služby boli náklady v roku 2020 boli vo výške 26 700 €.

Obec Dubník v súčasnosti neposkytuje a ani nezabezpečuje poskytovanie sociálnej služby v zariadení. V prípade aktuálnosti časť „**Finančné podmienky**„ doplní dodatkom Komunitného plánu sociálnych služieb obce Dubník.

Zákonom č. 280/2019 Z. z. sa prijali zmeny a s účinnosťou od 1. 10. 2019 sa upravili podmienky finančnej podpory neverejných poskytovateľov z rozpočtov obcí a vyšších územných celkov pri poskytovaní finančného príspevku na prevádzku poskytovanej sociálnej služby; výška tohto finančného príspevku sa neznižuje o príjem z úhrady ošetrovateľskej starostlivosti na základe verejného zdravotného poistenia a o skutočne dosiahnuté príjmy z platenia úhrad za sociálnu službu poskytovanú neverejným poskytovateľom.

7. *Spôsob vyhodnocovania koncepcie rozvoja sociálnych služieb*

Tento plán budú predstavitelia samosprávy a poverené osoby obecným zastupiteľstvom priebežne monitorovať, zodpovedne posudzovať a vytvárať aj jeho finančné zabezpečenie. Je záväzným pre tvorbu rozpočtu obce a jeho aktivity sú premietnuté do rozpočtu obce. Komunitný plán sociálnych služieb obce je rozvojový, usmerňujúci dokument pre všetky subjekty existujúce, či majúce aktivity na území obce, ktoré chcú realizovať činnosti sociálneho rozvojového charakteru (podnikateľské subjekty, odborné organizácie, štátne orgány, mimovládny sektor) a je základným podkladom pre tvorbu sociálnych projektov.

Časový horizont vyhodnocovania komunitného plánu:

Obecné zastupiteľstvo obce Dubník minimálne 1x ročne prerokuje Správu o sociálnej situácii v obci a podľa zistených skutočností bude aplikovať zistené požiadavky a návrhy do komunitného plánu obce. Na rokovanie zastupiteľstva bude predložená správa o plnení úloh Komunitného plánu sociálnych služieb, aktuálnej situácii a aktualizácii úloh obce v oblasti sociálnych služieb na budúce obdobie.
Za implementáciu, aktualizáciu a komunikáciu Komunitného plánu sociálnych služieb obce sú zodpovedné volené a výkonné orgány samosprávy obce.

8. *Podmienky a spôsob zmeny a aktualizácie komunitného plánu sociálnych služieb*

Významnú úlohu v procese komunitného plánovania zohrávajú najmä miestni obyvatelia. Od nich sa očakáva, že vyjadria svoje požiadavky vo sfére poskytovania sociálnych služieb, a teda aj pri aktualizácii komunitného plánovania.

Účasť pri aktualizácii komunitného plánovania:

- písomné návrhy občanov – preberá poverený pracovník za sociálnu oblasť,
- ústne návrhy občanov – na obecnom úrade sa vyhotoví úradný záznam o predloženom návrhu, ktorý predkladateľ potvrdí svojim podpisom,
- účasť obyvateľov obce na verejnom zhromaždení.

Komunitný plán možno meniť:

- ak sa zmenia priority
- získanie finančných prostriedkov na konkrétne potreby
- nové návrhy na poskytovanie sociálnych služieb
- po uplynutí plánovaného obdobia

9. *Súlad poskytovania sociálnych služieb v územnom obvode obce*

V súčasnosti obec Dubník poskytuje sociálnu službu registrovanú v Registri poskytovateľov sociálnych služieb Nitrianskeho samosprávneho kraja.

Obec Dubník, IČO: 00308889, reg. č. 127
§ 41 Opatrovateľská služba
§ 42 Prepravná služba

Poskytované sociálne služby sú zapísané do Registra poskytovateľov sociálnych služieb Nitrianskeho samosprávneho kraja, obcou Dubník a sú v súlade s potrebami a záujmom cieľových skupín v komunite obce Dubník, ako aj s Komunitným plánom sociálnych služieb obce Dubník.

Obec v prípade potreby podporuje:
- poskytovanie sociálnych služieb verejnými a neverejnými poskytovateľmi pre potreby obce.

Zoznam poskytovateľov sociálnych služieb v územnom obvode obce Dubník:

V súčasnosti nie je registrovaný verejný alebo neverejný poskytovateľ sociálnej služby v územnom obvode obce Dubník a zatiaľ žiadny subjekt neponúkol spoluprácu pri poskytovaní potrebných sociálnych služieb v územnom obvode obce Dubník.

Obec Dubník v prípade potreby vydáva poskytovateľovi sociálnej služby uvedenej v § 25, § 35, § 36 a 40 na jeho žiadosť bezplatne písomné vyjadrenie o súlade predloženej žiadosti o poskytnutie finančného príspevku podľa § 78b s komunitným plánom sociálnych služieb obce, ak je to v súlade záujmom a potrebami cieľových skupín v komunite obce Dubník.

Záver

Aj keď žijeme v turbulentnom, rýchlo sa meniacom prostredí, predstavuje komunitný plán významný oporný bod v procese plánovania sociálnych služieb, ktoré je nevyhnutné pre efektívnu organizáciu a zabezpečenie širokej škály činností umožňujúcich dosiahnuť lepšiu kvalitu a vyššiu adresnosť sociálnych služieb.

Zostavenie komunitného plánu i komunitné plánovanie ako také úzko súvisí a nadväzuje na jeden zo základných strategických dokumentov – program hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Zatiaľ čo program rozvoja posudzuje a stanovuje ciele pre 3 prioritné oblasti, komunitný plán zameriava svoju pozornosť výhradne na jednu, sociálnu oblasť.

Cieľom komunitného plánu nie je vymenovať rad opatrení, ktoré by samospráva chcela - avšak nemôže uskutočniť, ale stanoviť reálne zámery, ktoré má obec možnosť zrealizovať počas aktuálneho plánovacieho obdobia. Komunitný plán je zostavovaný ako otvorený dokument, ktorý je možné priebežne aktualizovať, vďaka čomu operatívne reaguje na nové výzvy a poskytuje k nim hneď aj príslušné riešenia. Vzhľadom na uvedené je potrebné komunitné plánovanie nielen realizovať, ale jeho plnenie aj monitorovať, priebežne vyhodnocovať a korigovať.
Komunitný plán sociálnych služieb obce Dubník na roky 2021 – 2030 je cenný nástroj na riadenie lokálnych procesov a dosahovanie pokroku v sociálnej oblasti.

V Dubníku, 26.10.2021

Dokument bol prerokovaný a schválený na Obecnom zastupiteľstve v Dubníku dňa 27.10.2021.

Ing. Jozef Ostrodický
starosta obce

Prílohy

Dotazník pre občanov obce Dubník

Ako dlho žijete v obci Dubník?

- menej ako 5 rokov
- 5 – 15 rokov
- 16 – 30 rokov
- viac ako 30 rokov
- iné

- **Na koho sa obrátite v prípade, že by ste potrebovali získať informácie o niektorej forme sociálnych služieb ?**

  - obrátim sa na človeka, ktorý sa s podobným problémom stretol
  - kontaktujem organizácie, o ktorých viem, že podobné služby poskytujú
  - získam informácie z internetu
  - opýtam sa na úradoch
  - takéto informácie nevyhľadám
  - neviem, doteraz som sa s takou situáciou nestretol/a

- **Ako by ste postupovali v prípade trvalého postihnutia člena Vašej rodiny ?**

  - snažil/a by som sa zaistiť starostlivosť sám/sama, príp. využiť pomoc blízkych ľudí
  - využil/a by som služby poskytované v domácom prostredí
  - spoľahol/la by som sa na pomoc inštitúcií
  - iné /vypíšte/ ……..
  - neviem

- **Prosíme, označte všetky služby, ktoré v súčasnej dobe užívate Vy osobne alebo Vám blízka osoba:**
  - poradenstvo
  - klub mládeže
  - klub dôchodcov
  - služby pre seniorov – jedáleň, opatrovateľská služba, ZPS …
  - služby pre osoby so zdravotným postihnutím – denný stacionár, prepravná služba …
  - sociálna byty
  - iná /vypíšte/ ……
  - bez odpovede

5. Kto využíva danú službu ?

- senior
- dieťa so zdravotným postihnutím
- osoba so zdravotným postihnutím
- dlhodobo choré dieťa
- dlhodobo chorý dospelý
- osoba ohrozená závislosťou
- človek v nepriaznivej životnej situácii / strata bývania, domáce násilie ...
- nezamestnaný/á
- iná odpoveď ……..
- bez odpovede

6. Ktoré z nasledujúcich skupín obyvateľov obce si podľa Vás zaslúžia viac pozornosti ?
/max. 4 odpovede/

- rodiny s malými deťmi
- rodiny s deťmi so zdravotným postihnutím
- deti a mládež
- seniori
- osoby so zdravotným postihnutím
- dlhodobo chorý
- osoby ohrozené závislosťou
- občania v prechodnej sociálnej kríze
- neprispôsobiví občania
- nezamestnaní
- etnické menšiny
- iná skupina ……..
- neviem

7. Na ktoré oblasti pomoci by sa malo obec v budúcnosti viac zamerať ? /max 3 od./

- rozvoj služieb poskytovaných v domácnostiach
- linka dôvery
- osobná asistencia, opatrovateľská služba
- služby pre seniorov – jedáleň, ZPS
- služby pre osoby so zdravotným postihnutím – stacionár, prepravná služby
- chránené dielne – riešenie zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím
- starostlivosť o osoby ohrozené závislosťou
- iné ……..
- neviem

Štatistické otázky

Aké je zloženie Vašej domácnosti ?

- jednotlivec
- obaja rodičia s dieťaťom
- jeden rodič s dieťaťom
- manželia bez detí
- viacgeneračná domácnosť
- iný typ

Aké je Vaše zamestnanie ?

- zamestnanec
- dôchodca
- študent
- invalidný dôchodca
- podnikateľ
- nezamestnaný
- bez odpovede

Koľko máte rokov ?

- menej ako 25
- 56 – 65
- 26 – 35
- 66 – 75
- 36 – 45
- 76 a viac
- 46 – 55
- bez odpovede

Aké je Vaše najvyššie dokončené vzdelanie ?

- základné
- vyššia odborná škola
- stredné
- vysokoškolské
- stredné s maturitou
- bez odpovede

Ako by ste hodnotili životnú úroveň Vašej domácnosti ?

- veľmi dobrá
- veľmi zlá
- skôr dobrá
- bez odpovede
- skôr zlá

Ste muž alebo žena ?

- muž
- žena